

Helsingin käräjäoikeudelle

HAASTEHADEMUS

Haastehakemus velkomusta ja vahingonkorvausta koskevassa asiassa

Kantaja:

Pedersen Jaana
Myllärinkatu 4, 08100 Lohja
p. 040 744 2173

Asiamies ja prosessiosoite:

Kavonius Petter, OTT, lupalakimies
Rusthollinkatu 7 d 23, 08200 Lohja
p. 040 757 0302, petter.kavonius@lakiasiat.inet.fi

Vastaaja:

Tmi JJ Maalaus ja saneeraus, Y-tunnus 2048199-9,
Palovartijantie 14 A, 10360 Mustio p. 045 1125169

1. Toimivaltainen tuomioistuin

Helsingin KäO:ssa on vireillä riita-asia L 15/649, jossa kantaja on Pedersen ja vastaajat LP Vahinkosaneeraus Oy (jäljempänä LP Oy) ja LähiTapiola Etelä Keskinäinen Vakuutusyhtiö (jäljempänä LähiEtelä). Kantaja on vasta 23.11.2015 saanut LähiEtelältä haltuunsa Tmi JJ Maalaus ja saneerauksen (jäljempänä Tmi JJ) yrittäjän Jani Jormanaisen 8.10.14 LähiEtelälle jättämän vahinkoilmoituksen, josta ilmenee, että Tmi JJ on kirjallisesti myöntänyt olevansa korvausvastuussa kantajalle samasta vahingosta, josta myös asian L 15/649 vastaajat ovat yhteisvastuullisesti korvausvastuussa. Koska yhden vastaajan LP Oy:n kotipaikka on Helsinki ja kaikkiin vastaajiin kohdistettu kanne johtuu samasta perusteesta, Helsingin KäO on toimivaltainen käsittelemään kaikkia vastaajia yhteisvastuullisesti koskevan riidanalaisen asian. (OK 10: 2 § 1 mom., 10:10 § 2 ja 3 mom. ja 18:2 §)

2. Vaatimukset

Kantajan vaatimukset:

- 1) Asia tulee vastaajan myöntämisen ja velan tunnustamisen perusteella käsitellä perusteeltaan riidattomana saatavana ja asia tulee yhdistää asiaan L 15/649.

- 2) Vastaaaja tulee vahingonkorvausvastuun myöntämisen perusteella velvoittaa korvaamaan täysimääräisesti kantajalle aiheuttamansa betonipölyvahingon kustannukset ja korvaukset **142.527,98 euroa**, jotka yksilöidään haastehakemuksen otsikossa 3 ja niille korkolain mukaista viivästyskorkoa laskettuna kuukauden kuluttua ratkaisun antamisesta. Korvausvastuu tulee tuomita asian L 15/649 vastaajien kanssa yhteisvastuullisena.
- 3) Vastaaaja tulee velvoittaa korvaamaan kantajan oikeudenkäyntikulut täysimääräisesti ja niille korkolain mukainen viivästyskorko laskettuna kuukauden kuluttua ratkaisun antamisesta.
- 4) Vahingonkorvausta ja tuomittavia oikeudenkäyntikuluja ei tule sovitella, koska korvausvelvollisuus ei ole kohtuuttoman raskas ottaen huomioon vahingon aiheuttajan ja vahingonkärsineen varallisuusolot ja olosuhteet. Täysi korvaus on tuomittava, koska erityisiä syitä alentaa korvausta ei ole. (VahL 2:2 §)
- 5) Mikäli vastaaaja vastoin edeltävää velan tunnustamista riitauttaisi saatavan, kantajalle tulee varata oikeus esittää asiassa kirjallisesti lisäselvitystä tapahtumatiedoista ja tähän liittyvä todisteaineisto.

3. Yhteisvastuulliset korvaukset

Alla yksilöityjen kustannusten ja korvausten määrä perustuu 2.1.16 tiedossa olevaan kustannustasoon. Siltä osin kuin vaatimukset yhdistettävässä asiassa L 15/649 ovat perustuneet 2.1.15 kustannustasoon, kantaja on samanaikaisesti täydentänyt vaatimuksia kahden muun vastaajan osalta (OK 14:2 §). Vastaaaja tulee velvoittaa suorittamaan LP Oy:n ja LähiEtelän kanssa yhteisvastuullisesti alla mainitut korvaukset yhteensä **142.527,98 euroa**, joka koostuu seuraavasti:

- 1) Betonipölyn aiheuttamat asunnon ja sen koko tavarairtaimiston (esineistön) siivouksekustannukset siltä osin kuin kustannukset eivät jo sisälly Tehopuhdistus Vesa Toiviainen Oy:n (jäljempänä Tehopuhdistus Oy) laskuttamaan siivoukseen. Korvaus tulee suorittaa ensisijaisesti laskujen mukaan tai toissijaisesti kertakorvauksena 15.000 euroa.
- 2) Betonipölyn likaamien vaatteiden, aitojen käsin solmittujen mattojen, pehmolelujen ja sisustustekstiilien pesulakustannukset
 - a) Keski-Lohjan pesulan laskut yhteensä 3.202,43 euroa
 - b) SOL-pesulan lasku 3.133,05 euroa
 - c) Vastaisuudessa syntyvät lisälaskut ensisijassa laskujen mukaan pesula- ja siivousyrityksille tai toissijaisesti kertakorvauksena 15.000 euroa vastaisia pesulakuluja varten.
 - d) Pölyvahingon vuoksi pesulaan viedyn käyttämättömän juhlaeningin tuhoutumisesta ko. juhla-asun arvo 501,20 euroa
 - e) Pesulaan viennistä ja noudosta ensisijaisesti kuljetusliikkeen laskun mukaan 20 euroa/kerta 20 kerralta taikka toissijaisesti arvioimalla määräksi 400 euroa.
- 3) Betonipölyvahingon selvittämiskustannukset Raksystems Anticimex Insinööritoimisto Oy:n laskujen mukaan 446,46 euroa perintäkuluineen.

- 4) Kotivakuutuksen omavastuut 10 % pölyvahingon aiheuttamista sijaisasunnon vuokrista ajalta 25.9. – 28.2.15 yhteensä 378,60 (3.781,60 x 10 %).
- 5) Asunnon käyttöhyödyn menetyksenä yhteensä 45.750 euroa (9.750 euroa + 36.000 euroa), joka muodostuu seuraavasti: a) 1.500 euroa/kk 6,5 kuukaudelta ajalta 13.8.14 – 28.2.15 yhteensä 9.750 euroa ja b) 2.000 euroa/kk 18 kuukaudelta ajalta 1.3.15-31.8.16 yhteensä 36.000 euroa.
- 6) Viivästymiskorvaus 8.687,10 euroa 10.6.14 lukien soveltamalla VahL:n 5 luvun 1 ja 5 §:ien mukaisen vahingon arvioimisessa analogisesti KSL 9:9 §:n 1-3 momenttien mukaista laskusääntöä: *"Vakiokorvauksen enimmäismäärä on 10 prosenttia 1 tai 2 momentissa tarkoitettusta osasta hintaa."* Viivästymiskorvaus 10 % x (80.000 + 2.200 + 4.670,65 euroa) lasketaan kokonaisurakkahinnasta 86.870,65 eurosta, joka saadaan laskemalla yhteen korjaustyön urakkahinta 80.000 euroa, LP Oy:n lasku 4.670,65 euroa ja Kirkkomäki Oy:n urakkahinta 2.200 euroa.
- 7) Ilmastointikanavien puhdistus Sisäilmamestarit Oy:n laskun mukaan 900,24 euroa.
- 8) Otsonointi- ja myrkytyskustannukset talon alakerrassa Tehopuhdistus Oy:n laskun mukaan korjaustyön valmistuttua tai arvioimalla määräksi 950 euroa aiemmin toteutuneen vastaavan laskun perusteella.
- 9) a) Sisäilmatutkimus Airkos Oy:n tai Raksystems Anticimex Insinööritoimisto Oy:n laskujen mukaan tai toissijaisesti arvioimalla määräksi 2.000 euroa sekä b) LP Oy:n myrkyttämän seinän ja rakenteisiin valuneiden nesteiden selvittämiseksi tehtävien laboratorioanalyysien kustannukset laskujen mukaan tai vaihtoehtoisesti arvioimalla määräksi 1.500 euroa.
- 10) Rakentajain insinööritoimisto Oy:n, Airkos Oy:n, Raksystems Anticimex Insinööritoimisto Oy:n tai muun Pedersenin valitseman rakennusinsinöörin tai –valvojan laatiman korjaussuunnitelman ja rakennusvalvonnan kustannus ensisijaisesti laskujen mukaan tai toissijaisesti arvioimalla määräksi 3.500 euroa.
- 11) Betonipölyn vuoksi rikkoutuneiden langattomien valaisinten korjauskulut ensisijaisesti laskun mukaan tai toissijaisesti arvioimalla määräksi yhteensä 832 euroa. (4 kytkin- ja vastinparia 80 euroa/pari ja tähän liittyvä asennustyö 64 euroa/tunti yhteensä vähintään 8 tunnilta).
- 12) Ylimääräinen sähkönkulutus a) 2014 marraskuulta 476,90 euroa sähköyhtiöiden kulutustiedon mukaan (ylimääräinen sähkönkulutus 4.448 kWh/kk) ja b) ylimääräinen sähkönkulutus vuonna 2016 tapahtuvasta siivouksesta 600 euroa.
- 13) Virheellisten ja puutteellisten suojausten aiheuttamat vauriot kantajan muulle omaisuudelle: a) aidon graniittikivilattian (37 m²) vauriot laskujen mukaan tai arvioimalla määräksi 15.000 euroa (purku+ hionta 64 tuntia 50 euroa/tunti, kivet 250 euroa/m², laastit, tasoitteet, sauma-aine, laatoitustyö 50 euroa/m²). b) vauriot seinille, katolle ja ovelle laskujen mukaan tai arvioimalla määräksi 1.500 euroa (kolojen kittaus, maalaus, tapetointi).
- 14) Vahingoittunut tietokone oheislaitteineen korvaamalla vähintään vastaavan tasoisen laitteiston hankintakustannus laskun mukaan tai arvioimalla korvausmääräksi 700 euroa.

- 15) Kertakorvaus vahingoittuneesta isosta kiinanruususta arvioimalla sen arvoksi 70 euroa.
- 16) Korvauksena henkilövahingoista VahL 5:2 §:n perusteella yhteensä 22.000 euroa seuraavasti
- a) kivusta ja särystä 2.500 euroa (hengitysvaikeudet ja kiputilat syksyllä 2014),
 - b) tilapäisestä haitasta 10.000 euroa (traumaperäinen stressihäiriö, vaikea ja keskivaikea masennus, sydänoireiden pahentuminen, tajuttomuuskohtaukset, koordinaatiovaikeudet ja pitkäkestoinen työkyvyttömyys)
 - c) pysyvästä haitasta 9.500 euroa (kreosoottialtistuksesta aiheutuva pysyvästi kohonnut syöpäkuolleisuusriski)

4. Vastaaaja Tmi JJ:n vastuuperusteet ja asian riidattomuus

4.1 Tapahtumatiedot, työturvallisuuslain ja Ratu-määräysten pakottavuus

Vastaaaja on kirjallisesti myöntänyt toteuttaneensa LP Oy:n aliurakoitsijana kantajan kotona osoitteessa Myllärinkatu 4 sisätiloissa betonilattian piikkausta. Työ tehtiin virheellisesti siten, että se levitti terveydelle haitallista betonipölyä kaikkialle 340 m²:n talossa. Tämän kaltaista työtä koskivat pakottavina **työturvallisuuslain 1-5, 7, 8, 10-16, 18-23, 37-40, 49-52, 53, 54 §:t ja Ratu-määräykset 82-0347, 82-0381, 82-0382, 82-0383, 82-0384, 84-0386, 1225-S8**. Kaikilla piikkaustyöhön osallisilla ja sen valvontaan velvollisilla (LähiEtelä, LP Oy, Tmi JJ ja piikkaustyöntekijät) oli pakollinen velvollisuus noudattaa näitä työturvallisuuslaissa ja Ratu-määräyksissä terveyden ja omaisuuden suojaamiseksi säädettyjä normeja. Velvollisuus koski kaikkia em. toimijoita suoraan työturvallisuuslain nimenomaisten normien mukaan samanaikaisesti, itsenäisesti ja toisistaan riippumatta. Suojaamattomuudesta ei ole voinut lain ja määräysten pakottavuuden vuoksi toisin sopia (indispositiivinen asia). Lakia ja määräyksiä ei noudatettu edes Pedersenin kiinnitettyä niihin etukäteen huomiota.

4.2 Vastuun myöntäminen ja velan tunnustaminen vastaaajan itsensä toimesta

Vastaaaja Tmi JJ:n osalta asia on kantajan käsityksen mukaan perusteeltaan riidaton, koska vastaaaja on tunnustanut korvausvastuunsa: 1) LähiEtelälle 8.10.14 jättämässään vahinkoilmoituksessa kirjallisesti ja 2) Maksamalla oma-aloitteisesti vahingon kustannuksia. LähiEtelä on 3.12.14 vastuuvakuutuksen korvauspäätöksellään 361-1407236-L myöntänyt, että Tmi JJ:n vastuu on nk. ankaraa vastuuta tuottamuksesta riippumatta.

4.3 Vastuu henkilövahingoista

Betonipölyn kvartsihiukkaset aiheuttavat vaikeaa sairautta sille altistuneille (nk. kivikeuhkosairaus) ja pölyyn sitoutuneet viemäriaineksen mikrobit voivat aiheuttaa sairastumisen vaikeisiin hengityselinsairauksiin jopa 3 vuoden päästä. Kantaja altistui näille vahingollisille aineille. Kantajalla ja useilla rakennuksessa käyneillä ilmeni mm. hengitysvaikeuksia, iho-oireita ja päänsärkyä. Pöly aiheutti kantajalle mm. silmien kirvelyä, pahoinvointia, limakalvoturvotusta, kuukausia kestäneitä kivuliaita hengitysvaikeuksia, päänsärkyä ja tekojen kohteeksi joutuminen lääkärin toteaman sairaalahoitoa edellyttävän rytmihäiriön (1500 x/ 2 vrk, dgt: 147.9 määrittämätön

kohtauksittainen tiheälyöntisyys ja bradykardian paheneminen), vähintään keskivaikean masennuksen ja traumaperäisen stressihäiriön oireita ja niiden pahentumisen. Tekojen kohteeksi joutuminen aiheutti Pedersenille vaikean trauman ja eläköitymisen, mikä ilmenee todisteista 4A-4E.

Pedersen joutui puhdistuksen ajan ja ennen hälyttimien korjausta itse asumaan talossa alipaineistulaitteiden melussa ja nukkumaan kylmässä talossa ulkovaatteissa, koska murtohälyttimet rikkoutuivat betonipölystä ja useita ikkunoita oli auki alipaineistuksen vuoksi.

Vuonna 2015 TTL:n laboratoriotutkimuksissa paljastui, että betonipöly sisälsi myös syöpää ja perimämuutoksia aiheuttavaa kreosoottia. Pedersenin hengittämä ja ihon läpi imeytynyt myrkky ei lainkaan poistu elimistöstä eli vauriot ovat pysyviä ja altistuminen aiheuttaa kohonneen syöpäriskin. EU-direktiivin perusteella kreosoottia tulee arvioida syöpää aiheuttavana aineena (<http://www.ttl.fi/ova/kreosootti.html>) ja kreosoottialtistuksen aiheuttama haitta on pysyvä.

VahL 5:2 §:n perusteella kantajalla on oikeus korvaukseen kivusta ja särystä ja muusta henkilövahingosta. Psykkisen tilan häiriintyminen on vakiintuneesti korvattu muuna henkilövahinkona eli tällainen muu henkilövahinko korvataan kivun ja säryn korvauksen lisäksi. Pedersenille on aiheutunut yli vuoden kestänyt täysi työkyvyttömyys ja useita haittaluokitustaulukon mukaan erikseen korvattavia vaikeiksi tai keskivaikeiksi määriteltäviä sairauksia, kuten pitkäkestoinen traumaperäinen stressihäiriö, ahdistuneisuushäiriö, vähintään keskivaikea masennus, sydänsairauden merkittävä paheneminen, tajuttomuuskohtauksia, koordinaatio-ongelmia, tapaturma-alttiutta, vaikea unihäiriö, muistivaikeuksia, kipuja ja keskittymiskyvyttömyyttä. Sairauksien laadun ja keston perusteella niitä arvioidaan haittaluokitusnormiston perusteella taulukon ylärajalla. Vastaaja Tmi JJ:n ja asian L 15/649 vastaajien tekojen osuudeksi on arvioitu tilapäisen haitan osalta puolet eli 10.000 euroa (**KKO 2005:103**). Muiden henkilövahinkokorvausten osalta osuus on 100 %.

Korvausvelvollisuutta ei tule kohtuullistaa, koska vahinko on aiheutettu elinkeinotoiminnassa pakollisia terveyden suojaamiseksi säädettyjä normeja vähintään törkeällä tuottamuksella ja mahdollisesti tahallisesti rikkoen. Kantajan saaman traumaperäisen stressihäiriön ja muiden sairauksien vakavuus ei ole ollut yllätyksellinen seuraus tekoihin nähden (**KKO 2004:23**) ja tekoja on jatkettu tietoisina näiden vammojen ja sairauksien aiheutumisesta. Yleisen lääketieteellisen kokemuksen mukaan masennukseen ja traumatisoitumiseen liittyy merkittävä lisääntynyt kuoleman riski. Kreosoottialtistuksen on tieteellisesti osoitettu aiheuttavan syöpää ja kantaja altistettiin kreosootille ja muille terveydelle erityisen haitallisille myrkyille.

5. Kirjalliset todisteet ja normatiivinen aineisto

Kantaja esittää kanteen tueksi alla yksilöidyt kirjalliset todisteet tässä vaiheessa, jossa asia on kantajan käsityksen mukaan riidaton. Siltä osin kuin kantajan selvinä pitämiä vaatimuksia kiistettäisiin, kantaja varaa oikeuden esittää lisätodistelua. Otsikossa 5.2 on yksilöity keskeisin normatiivinen aineisto.

5.1 Kirjalliset todisteet

- 1) A) LähiEtelän vastuuvakuutuskorvauspäätös 3.12.14 numerolla 361-1407236-L, sivu 2

- B) Tmi JJ:n 8.10.14 vahinkoilmoitus
 C) LähiTapiolan riskienhallintapäällikkö Niskalan 11.12.14 vahvistus suojausten puuttumisesta
 D) LU Rakennus Oy:n vahvistus suojausten puuttumisesta
 (teema 1: vastuuperusteen tunnustaminen, teema 2: ankara vastuu korvausperusteena, teema 3: tuottamus korvausperusteena)
- 2) A) Pölyvahingosta 2.1.16 mennessä erääntyneet kulut, joista kantaja ei ole saanut korvausta 2.1.16 mennessä, B) selvitys kustannustasosta 2016 syntyvissä kuluissa, C) selvitys sijaisasunnon vuokrasta (teema: vahingon määrä)
- 3) Tmi JJ:n maksamat kulut (teema 1: vahingonkorvausvastuun tunnustaminen, teema 2: vahingon määrä)
- 4) Lääketieteellinen näyttö:
 A) Pedersenin koskevat hoitokertomusmerkinnät 6.11, 11.11 ja 10.12.14,
 B) Meilahden sairaalan kutsu 12.12.14 osastohoitoon Holter-tutkimuksessa todettujen kohtauksittaisten rytmihäiriöiden vuoksi,
 C) LähiTapiolan eläkeyhtiö Elon ja LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiön eläkepäättökset 6.5.15 ja 15.6.15 ja Kelan päätös 28.4.15 eläkkeen lapsikorotuksesta
 D) Kelan päätös 16.6.15 kuntoutuspsykoterapiasta
 E) printti verottajan sivulta Pedersenin tiedoista, joissa merkintä 100-pros. invaliditeetista
 (teema 1: hengitysvaikeudet, teema 2: huonoista asuin- ja nukkumisolosuhteista johtuneet fyysiset normaalielämää haitanneet oireet, teema 3: sydänoireet, teema 4: tilapäinen ja pysyvä haitta ja haitan olennaisuus eläköitymisen ja pitkäkestoisen yli 2 vuotta kestäneen työkyvyttömyyden perusteella)
- 5) Loimaan Kiven ilmoitus kantajan alakerran graniittilattian (Ylämaan Vihreä) hinnasta
- 6) Pohjois-Karjalan Sähkön ja Carunan ilmoitukset sähkönkulutuksen noususta marraskuulta (teema: vahingon määrä)

5.2 Normatiivinen aineisto

Kantaja esittää kanteen tueksi alla yksilöidyt kirjalliset todisteet tässä vaiheessa, jossa asia on kantajan käsityksen mukaan riidaton. Siltä osin kuin kantajan selvinä pitämiä vaatimuksia kiistettäisiin, kantaja varaa oikeuden esittää lisätodistelua. Otsikossa 5.2 on yksilöity keskeisin normatiivinen aineisto.

- 1) Ratu-määräykset a) 82-0347, b) 82-0381, c) 82-0382, d) 82-0383, e) 82-0384, f) 84-0386, g) 1225-S8
- 2) Työturvallisuuslaki 1-5, 7, 8, 10-16, 18-23, 37-40, 49-52, 53, 54 §:t
- 3) KKO:n ratkaisukäytäntö/henkilövahingot: KKO 2004:23, 2005:103, KKO 2002:110, 1998:67
- 4) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o [1272/2008](#) aineluettelo kategoria Carc. 1B (kreosootti, syöpää aiheuttavat aineet)

- 5) TTL:n OVA-ohje (kreosootti) <http://www.ttl.fi/ova/kreosootti.html>
- 6) Henkilövahinkoasian neuvottelukunnan ratkaisusuositukset, OM:n julkaisuja http://oikeusministerio.fi/fi/index/julkaisut/julkaisuarkisto/1412163579487/Files/HEVAn_suosituksia_KH.pdf, s. 57, 106-111 ja 118-119
- 7) VanhL 1 § ja 10 § 1 mom. 2-kohta
- 8) VahL 2:1 §, 5 luku 1 §, 2 §, 2c §, 5 §, 7 §, 6 luku 2 §
- 9) KSL 1 luku 1 §, 3 §, 4 § ja 5 §, 2 luku 3 § 1 mom. 1-kohta, 7 § 3 mom., 8 luku 1 §, 2 §, 6 §, 10 §, 12 -20 §:t, 32 §, 33 § (jonka perusteella sovelletaan 5 luvun 30 § 2 momenttia) ja 35 § 1 momentti

Lohja 2.1.2016

Petter Kavonius

Petter Kavonius
OTT, lupalakimies

Jaana Pedersen

Jaana Pedersen
Lakimies, OTK

Laatijoiden työnjako:

tapahutumatietojen osalta: Jaana Pedersen, Lakimies, OTK
muilta osin: Petter Kavonius, OTT, lupalakimies